

UNIA EUROPEJSKA

PARLAMENT EUROPEJSKI

RADA

Bruksela, 17 maja 2023 r.
(OR. en)

2023/0051 (COD)

PE-CONS 19/23

POLCOM 67
COEST 259
CODEC 633

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących
uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do
ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią
Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami
członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony

ROZPORZĄDZENIE
PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (EU) 2023/...

z dnia ...

**w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu
będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie
do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu
między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej
oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony,
a Ukrainą, z drugiej strony**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą¹,

¹ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 9 maja 2023 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia ... r.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony¹ (zwany dalej „układem o stowarzyszeniu”) stanowi podstawę stosunków między Unią a Ukrainą. Zgodnie z decyzją Rady 2014/668/UE², tytuł IV układu o stowarzyszeniu, który dotyczy handlu i zagadnień związanych z handlem, był tymczasowo stosowany od dnia 1 stycznia 2016 r., zaś wszedł w życie dnia 1 września 2017 r., po ratyfikowaniu przez wszystkie państwa członkowskie.
- (2) Układ o stowarzyszeniu wyraża dążenie jego stron (zwanymi dalej „stronami”) do wzmocnienia i poszerzenia stosunków w sposób ambitny i innowacyjny w celu ułatwienia osiągnięcia stopniowej integracji gospodarczej, zgodnie z prawami i obowiązkami wynikającymi z członkostwa stron w Światowej Organizacji Handlu.

¹ Dz.U. L 161 z 29.5.2014, s. 3.

² Decyzja Rady 2014/668/UE z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, oraz tymczasowego stosowania Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony, w odniesieniu do jego tytułu III (z wyjątkiem postanowień dotyczących traktowania pracowników będących obywatelami państw trzecich legalnie zatrudnionych na terytorium drugiej Strony) oraz tytułów IV, V, VI i VII, jak również powiązanych załączników i protokołów (Dz.U. L 278 z 20.9.2014, s. 1).

- (3) W art. 25 układu o stowarzyszeniu przewidziano stopniowe ustanowienie przez strony strefy wolnego handlu, zgodnie z art. XXIV Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu 1994 („GATT 1994”). W tym celu w art. 29 układu o stowarzyszeniu przewidziano stopniowe znoszenie należności celnych zgodnie z zawartymi w nim tabelami oraz możliwość przyspieszenia i rozszerzenia zakresu takiego znoszenia. Art. 48 układu o stowarzyszeniu przewiduje, że zanim między stronami zastosowane zostaną środki antidumpingowe, należy rozważyć interes publiczny.
- (4) Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona wojna napastnicza Rosji wobec Ukrainy, która rozpoczęła się dnia 24 lutego 2022 r., wywiera głęboko negatywny wpływ na zdolność Ukrainy do wymiany handlowej z resztą świata, spowodowany zarówno zniszczeniami w obrębie zdolności produkcyjnych jak i brakiem możliwości wykorzystania znacznej części środków transportu, na przykład ze względu na ograniczenia oraz niepewność dostępu do Morza Czarnego. W tych wyjątkowych okolicznościach, aby złagodzić negatywne skutki gospodarcze rosyjskiej wojny napastniczej wobec Ukrainy, konieczne jest przyspieszenie rozwoju bliższych stosunków gospodarczych między Unią a Ukrainą, dzięki czemu można będzie zapewnić kontynuację wsparcia skierowanego do władz i społeczeństwa Ukrainy. Konieczne i właściwe jest zatem kontynuowanie pobudzenia przepływów handlowych i udzielania koncesji w formie środków liberalizacji handlu w odniesieniu do wszystkich produktów, zgodnie z procesem przyspieszenia znoszenia należności celnych w wymianie handlowej między Unią a Ukrainą.

- (5) Zgodnie z art. 21 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), Unia jest zobowiązana zapewnić spójność różnych dziedzin jej działań zewnętrznych. Zgodnie z art. 207 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) wspólną politykę handlową należy prowadzić zgodnie z zasadami i celami działań zewnętrznych Unii.
- (6) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/870¹ wygaśnie dnia 5 czerwca 2023 r.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/870 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony (Dz.U. L 152 z 3.6.2022, s. 103).

- (7) Środki liberalizacji handlu ustanowione niniejszym rozporządzeniem powinny przyjąć następującą formę: (i) zawieszenie stosowania systemu cen wejścia w odniesieniu do owoców i warzyw; (ii) zawieszenie kontyngentów taryfowych i należności celnych przywozowych; (iii) na zasadzie odstępstwa od art. 14 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1036¹ nie należy w żadnym momencie, w tym po wygaśnięciu niniejszego rozporządzenia, pobierać ceł antydumpingowych z tytułu przywozu pochodzącego z Ukrainy i zrealizowanego w okresie stosowania niniejszego rozporządzenia; oraz (iv) tymczasowe zawieszenie stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478². Za pomocą tych środków Unia tymczasowo zapewni, w rezultacie, odpowiednie wsparcie gospodarcze i finansowe na rzecz Ukrainy oraz podmiotów gospodarczych, których to dotyczy.
- (8) Aby zapobiec nadużyciom finansowym, środki preferencyjne przewidziane w niniejszym rozporządzeniu powinny być uzależnione od przestrzegania przez Ukrainę wszystkich odpowiednich warunków uzyskania korzyści na mocy układu o stowarzyszeniu, w tym reguł pochodzenia danych produktów i procedur z nimi związanych, a także jej zaangażowania w bliską współpracę administracyjną z Unią, stosownie do układu o stowarzyszeniu.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1036 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie ochrony przed przywozem produktów po cenach dumpingowych z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej (Dz.U. L 176 z 30.6.2016, s. 21).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478 z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie wspólnych reguł przywozu (Dz.U. L 83 z 27.3.2015, s. 16).

- (9) Ukraina powinna powstrzymać się od wprowadzania nowych należności celnych lub opłat o skutku równoważnym oraz nowych ograniczeń ilościowych lub środków o skutku równoważnym, od podnoszenia obecnych poziomów należności celnych lub opłat, a także od wprowadzania wszelkich innych ograniczeń wymiany handlowej z Unią, chyba że jest to wyraźnie uzasadnione w kontekście rosyjskiej wojny napastniczej. W przypadku niespełnienia przez Ukrainę któregokolwiek z tych warunków Komisja powinna być uprawniona do czasowego zawieszenia wszystkich lub niektórych środków preferencyjnych ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.
- (10) W art. 2 układu o stowarzyszeniu przewidziano między innymi, że poszanowanie zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności, propagowanie poszanowania zasad suwerenności i integralności terytorialnej, nienaruszalności granic i niepodległości, a także zwalczanie rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, związanych z nią materiałów oraz systemów ich przenoszenia również stanowią istotne elementy układu o stowarzyszeniu. Ponadto art. 3 układu o stowarzyszeniu stanowi, że praworządność, dobre sprawowanie rządów, walka z korupcją, walka z różnymi formami międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i terroryzmu oraz promowanie zrównoważonego rozwoju i skutecznych działań wielostronnych mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju stosunków między stronami. Należy wprowadzić możliwość czasowego zawieszenia środków preferencyjnych ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu w przypadku naruszenia przez Ukrainę ogólnych zasad układu o stowarzyszeniu, tak jak jest to przewidziane w podobnych układach o stowarzyszeniu zawartych przez Unię.

- (11) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do tymczasowego zawieszenia środków preferencyjnych przewidzianych w art. 1 ust. 1, jeżeli warunki uprawniające do korzystania z tych środków preferencyjnych nie będą już spełnione, a także uprawnienia wykonawcze do wprowadzenia środków ochronnych w przypadkach negatywnego wpływu przywozu na podstawie niniejszego rozporządzenia na unijne rynki produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹.
- (12) Z zastrzeżeniem przeprowadzenia przez Komisję oceny w kontekście regularnego monitorowania skutków niniejszego rozporządzenia oraz zainicjowanej w odpowiedzi na właściwie umotywowany wniosek państwa członkowskiego bądź z własnej inicjatywy Komisji, konieczne jest zapewnienie możliwości ponownego wprowadzenia należności celnych, które w przeciwnym razie miałyby zastosowanie na podstawie układu o stowarzyszeniu w odniesieniu do przywozu wszelkich produktów objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia, które mają negatywny wpływ na unijny rynek produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (13) Roczne sprawozdanie Komisji w sprawie wdrażania pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu, stanowiącej integralną część układu o stowarzyszeniu, powinno zawierać szczegółową ocenę wdrożenia środków liberalizacji handlu przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.
- (14) Z uwagi na pilny charakter sprawy związany z prowadzoną przez Rosję wojną napastniczą przeciwko Ukrainie, należy zastosować wyjątek od terminu ośmiu tygodni przewidziany w art. 4 Protokołu nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej, załączonego do TUE, do TFUE i do Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.
- (15) W świetle pilnego charakteru sytuacji gospodarczej w Ukrainie oraz ze względu na wygaśnięcie rozporządzenia (UE) 2022/870 w dniu 5 czerwca 2023 r. niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie dnia 6 czerwca 2023 r.,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1
Środki liberalizacji handlu

1. Wprowadza się następujące środki preferencyjne:
 - a) zawiesza się stosowanie systemu cen wejścia w odniesieniu do produktów, w odniesieniu do których ma on zastosowanie zgodnie z załącznikiem I-A do układu o stowarzyszeniu. W odniesieniu do tych produktów nie obowiązują żadne należności celne;
 - b) zawiesza się wszystkie kontyngenty taryfowe ustanowione na podstawie załącznika I-A do układu o stowarzyszeniu, a produkty objęte tymi kontyngentami dopuszczają się do przywozu do Unii z Ukrainy bez żadnych należności celnych.
2. Na zasadzie odstępstwa od art. 14 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia (UE) 2016/1036 w żadnym momencie, w tym po wygaśnięciu niniejszego rozporządzenia, nie pobiera się ceł antydumpingowych od przywozu pochodzącego z Ukrainy i realizowanego w okresie stosowania niniejszego rozporządzenia.
3. Stosowanie rozporządzenia (UE) 2015/478 zostaje tymczasowo zawieszono w odniesieniu do przywozu pochodzącego z Ukrainy.

Artykuł 2

Warunki korzystania ze środków preferencyjnych

Środki preferencyjne przewidziane w art. 1 ust. 1 podlegają następującym warunkom:

- a) zgodność z regułami pochodzenia produktów i związanymi z nimi procedurami przewidzianymi w układzie o stowarzyszeniu;
- b) powstrzymanie się przez Ukrainę od wprowadzania nowych należności celnych lub opłat o skutku równoważnym oraz nowych ograniczeń ilościowych lub środków o skutku równoważnym wobec przywozu pochodzącego z Unii oraz od podnoszenia obecnych poziomów należności celnych lub opłat oraz od wprowadzania wszelkich innych ograniczeń w handlu z Unią, w tym dyskryminujących wewnętrznych środków administracyjnych, chyba że jest to wyraźnie uzasadnione w kontekście wojny; oraz
- c) poszanowanie przez Ukrainę zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych wolności oraz poszanowanie zasady praworządności, a także stałe i trwałe działania w zakresie walki z korupcją i nielegalną działalnością, przewidziane w art. 2, 3 i 22 układu o stowarzyszeniu.

Artykuł 3

Tymczasowe zawieszenie

1. Jeżeli Komisja stwierdzi, że istnieją wystarczające dowody naruszenia przez Ukrainę warunków określonych w art. 2, może w drodze aktu wykonawczego zawiesić całość lub część środków preferencyjnych przewidzianych w art. 1 ust. 1. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 ust. 3.
2. W przypadku gdy państwo członkowskie zwróci się do Komisji z wnioskiem o zawieszenie środków preferencyjnych ze względu na naruszenie przez Ukrainę warunków określonych w art. 2 lit. b), Komisja – w terminie czterech miesięcy od złożenia takiego wniosku – przedstawia umotywowaną opinię w sprawie tego, czy zarzut naruszenia warunków przez Ukrainę jest uzasadniony. Jeżeli Komisja stwierdzi, że zarzut jest uzasadniony, wszczyna procedurę, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Artykuł 4
Przyspieszone środki ochronne

1. Jeżeli produkt pochodzący z Ukrainy jest przywożony na warunkach, które mają negatywny wpływ na unijny rynek produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących, Komisja może – w drodze aktu wykonawczego – w dowolnym momencie ponownie wprowadzić w odniesieniu do przywozu tego produktu należności celne, które w przeciwnym razie miałyby zastosowanie na podstawie układu o stowarzyszeniu. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 5 ust. 3.

Należności celne, które w przeciwnym razie miałyby zastosowanie na podstawie układu o stowarzyszeniu mogą zostać przywrócone na tak długi okres, jaki jest konieczny do przeciwdziałania negatywnemu wpływowi, jaki na rynek unijny mają produkty podobne lub bezpośrednio konkurujące.

2. Komisja regularnie monitoruje wpływ niniejszego rozporządzenia, biorąc pod uwagę informacje na temat wywozu, przywozu, cen na rynku unijnym i unijnej produkcji produktów objętych środkami liberalizacji handlu na podstawie art. 1 ust. 1 lit. b).

Komisja co dwa miesiące informuje państwa członkowskie o wynikach regularnego monitorowania, począwszy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Komisja przeprowadza ocenę sytuacji na unijnym rynku produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących, mając na uwadze ponowne wprowadzenie należności celnych. Ocenę taką inicjuje się:
- a) na właściwie umotywowany wniosek państwa członkowskiego, zawierający wystarczające dowody *prima facie* rozsądnie dostępne temu państwu członkowskiemu zgodnie z ust. 4 dotyczące przywozu mającego niekorzystny wpływ na rynek, o którym mowa w ust. 1; lub
 - b) z własnej inicjatywy, jeżeli dla Komisji stało się oczywiste, że istnieją wystarczające dowody *prima facie* dotyczące przywozu mającego niekorzystny wpływ na rynek, o którym mowa w ust. 1.

Ocena, o której mowa w akapicie pierwszym, musi zostać ukończona w terminie trzech miesięcy od dnia jej zainicjowania.

4. Dokonując oceny na podstawie ust. 3, Komisja bierze pod uwagę wszystkie istotne zmiany na rynku, w tym wpływ przedmiotowego przywozu na sytuację na unijnym rynku produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących. W ocenie uwzględnia się czynniki takie, jak:
- a) stopa i wielkość wzrostu realizowanego z Ukrainy przywozu danego produktu w ujęciu bezwzględnym i względnym;

- b) wpływ przedmiotowego przywozu na produkcję i ceny w Unii, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmian w przywozie z innych źródeł.

Niniejszy wykaz nie jest wyczerpujący i w ocenie mogą zostać uwzględnione również inne istotne czynniki.

- 5. Jeżeli w wyniku oceny, o której mowa w ust. 3, Komisja uzna, że wystąpił negatywny wpływ na unijny rynek produktów podobnych lub bezpośrednio konkurujących, i zamierza ponownie wprowadzić należności celne, publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zawiadomienie zapowiadające przywrócenie należności celnych, które w przeciwnym razie miałyby zastosowanie na podstawie układu o stowarzyszeniu. Zawiadomienie zawiera podsumowanie najważniejszych wyników przyspieszonej oceny oraz określa termin, w którym zainteresowane strony mogą przedstawić swoje uwagi na piśmie. Termin ten nie może być dłuższy niż 10 dni, licząc od daty publikacji zawiadomienia.
- 6. Jeżeli wyjątkowe okoliczności wymagają natychmiastowego działania, Komisja może wprowadzić wszelkie niezbędne środki zapobiegawcze, bez zastosowania procedury określonej w ust. 5 i po poinformowaniu Komitetu ds. Środków Ochronnych ustanowionego na mocy art. 3 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2015/478.

Artykuł 5
Procedura komitetowa

1. W odniesieniu do art. 3 ust. 1 niniejszego rozporządzenia Komisję wspomaga Komitet Kodeksu Celnego ustanowiony na mocy art. 285 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013¹. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W odniesieniu do art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia Komisję wspiera Komitet ds. Środków Ochronnych ustanowiony na mocy art. 3 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/478. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

Artykuł 6

Ocena wdrażania środków liberalizacji handlu.

Roczne sprawozdanie Komisji w sprawie wdrażania pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu zawiera szczegółową ocenę wdrażania środków liberalizacji handlu przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz, w stosownych przypadkach, ocenę skutków społecznych tych środków w Ukrainie i w Unii. Informacje na temat przywozu produktów, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. b), są udostępniane na stronie internetowej Komisji i są aktualizowane co miesiąc.

Artykuł 7

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 6 czerwca 2023 r.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się do dnia 5 czerwca 2024 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w ...

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca

W imieniu Rady
Przewodniczący